

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Tuoreempia tarinoita Lajityyppien sekoittamisella katsojaa yllättämään

Jouko Mikkolan ihme lyhytelokuva, I Had a Girlfriend lyhytelokuva

Joonas Makkonen

Kulttuurialan opinnäytetyö
Viestinnän koulutusohjelma
Medianomi (AMK)

TORNIO 2011

TIIVISTELMÄ

Makkonen, Joonas 2011. Tuoreempia tarinoita. Lajityyppien sekoittaminen tuo lisää mahdollisuuksia yllättää katsoja.

Opinnäytetyö. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Kulttuuriala. Viestinnän koulutusohjelma. Sivuja 30. Liitteet 2.

Opinnäytetyössäni tutkin, mitä reaktioita ja efektejä kahden tai useamman lajityypin sekoittamisella toisiinsa saa aikaiseksi. Hyödynnän opinnäytetyössäni kahta käsikirjoittamaani ja ohjaamaani lyhytelokuvaa, joissa olin pyrkinyt yhdistämään useaa lajityyppiä keskenään. Lisäksi hyödynnän opinnäytetyössäni myös tekemääni kyselytutkimusta. Tavoitteenani on selvittää, mitä mahdollisuuksia tekijälle aukeaa yhdistämällä lajityyppejä keskenään sen sijaan, että tekisi yhden lajityypin elokuvan. Tavoitteenani on myös löytää lajityyppien sekoittamisen seurauksena syntyviä ei-toivottuja ilmiöitä.

Tutkin lajityyppien sekoittamista tekemäni kyselytutkimuksen pohjalta. Kyselytutkimuksessa vastaajat katsoivat kaksi lyhytelokuvaani, ja heidän tuli vastata kysymyksiin noihin leffoihin liittyen. Lisäksi analysoin kolmea muuta lyhytelokuvaani lyhyesti, koska pyrin selvittämään miten niissä nähty samantyylinen tapahtuma toimii eri lajityypin sisällä.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osassa tutkin ja analysoin sitä, mihin lajityyppiin kyselytutkimuksessa nähdyt kaksi lyhytelokuva tulkitaan kuuluviksi, ja miksi. Teososana ovat lyhytelokuvat *I Had a Girlfriend* ja Jouko Mikkolan ihme. Lisäksi pienemmässä roolissa opinnäytetyössäni käytän lyhytelokuvia *Auttava käsi*, *Bunny the Killer Thing* sekä *Peto*.

Lajityyppien sekoittelulla on mahdollista yllättää katsoja, jättämällä toteuttamatta elokuvan aikana katsojan ennako-odotuksia lajityypin genrekäytäntöjen suhteen. Yllättämisellä pyritään positiiviseen efektiin katsojassa, mutta on myös mahdollista että katsojassa syntyy ei-toivottuja efektejä, kuten tarkoitukseton katsojan hämmäntäminen.

Asiasanat: elokuva, elokuvaohjaaja, lyhytelokuva, elokuvakäsikirjoittaja, elokuvalajityyppi, komedia, musta komedia, genre, genrekäytäntö, draama, film noir, splatter.

ABSTRACT

Makkonen, Joonas 2011. More Fresh Stories. Mixing the Genres Will Bring You More Opportunities to Surprise Your Audience.

Bachelor's Thesis. Kemi-Tornio University of Applied Sciences. Business and Culture. Degree Programme of Media Arts. Pages 30. Appendices 2.

In my thesis I am exploring what reactions and effects emerge when mixing two or more film genres together. I use as material two written and directed short films by me. In those short films, my goal was to mix two or more film genres together. In my thesis, I also use a survey. My goal is to find out what kind of possibilities open up to a film maker when mixing the genres together. The goal is also to discover the unwanted genre mixing phenomena.

I explored the genre mixing by using a survey. In the survey, the respondents watched two short films written and directed by me, on the basis of which they answered the questions concerning the films. I also analyzed three other short films by me, because in the analysis I tried to find out how a scene with the same idea works out in different genres.

In the written part of my thesis I explored and analyzed what genres the respondents found in the short films of the survey. The work parts of the thesis are short films called I Had a Girlfriend and The Miracle of Jouko Mikkola. I also used short films called Helping Hand, Bunny the Killer Thing and Peto in my thesis.

While mixing the genres, it is possible to surprise the audience, because then one can choose not to follow the genre conventions of the genre with which the film was started. If one smoothly introduces a new genre at the middle of the film, one can achieve the positive surprise effect in the audience. It is also possible that the effect in the audience is unwanted confusing.

Key words: film, film director, short film, film screenwriter, film genre, comedy, dark comedy, genre convention, drama, film noir, splatter.

SISÄLLYS
TIIVISTELMÄ
ABSTRACT

1 JOHDANTO	5
2 KÄSITTEIDEN MÄÄRITELMIÄ	7
3 KYSELYTUTKIMUS KAHDESTA LYHYTELOKUVASTA	10
3.1 Kyselytutkimuksen esittely	10
3.2 Kyselytutkimuksen elokuvien tausta	12
3.3 Tulosten analysointi: I Had a Girlfriend	15
3.4 Tulosten analysointi: Jouko Mikkolan ihme	19
4 MUSTA KOMEDIA OSANA GENREJÄ	25
5 POHDINTA	30
LÄHTEET	33
LIITTEET 1 - 2	36

1 JOHDANTO

Aloin pohtia opinnäytetyöni aihetta vuoden 2009 alussa. Silloin minulla oli jo vähän viitteitä ajatuksesta, että ehkä tekisin opinnäytetyöni jollain tavalla lajityyppien sekoittamisesta. Halusin tehdä opinnäytetyöni käsikirjoittaja-ohjaajan näkökulmasta, sillä käsikirjoittaja ja ohjaaja ovat ne tuotantoroolit, joita olen pääasiassa tehnyt, ja joihin kiinnostukseni keskittyy. Tuohon aikaan aloin kirjoittaa myös Mitä mä haluan – lyhytelokuvan käsikirjoitusta, ja tarkoituksenani oli tehdä siitä elokuva opinnäytetyöhöni liittyen kesällä 2009. Projekti toteutuikin, mutta itse käsikirjoitusprosessin aikana en huomionnut ollenkaan tulevaa opinnäytetyötäni, vaan keskityin käsikirjoittamiseen. Myöhemmin totesinkin, ettei elokuva istu millään lailla varsinaiseen opinnäytetyöni aiheeseen. Aiheekseni siis muodostui kuin muodostuikin lajityyppien sekoittaminen ja siitä syntyvät ilmiöt, käsikirjoittaja-ohjaajan näkökulmasta. Mitä mä haluan –elokuva taas oli melko tiiviisti yhtä lajityyppiä, joten siitä ei olisi saanut opinnäytetyössä paljoa irti. Onneksi muu työryhmä vaikutti pystyvän hyödyntämään elokuvaa omissa opinnäytetöissään.

Kun aloitin aktiivisemmin opinnäytetyön työprosessin, päätin alkaa rakentaa opinnäytetyötä kyselytutkimuksen pohjalle. Olinhan jo muutama vuosi aiemmin tehnyt koulussani seminaarityön, jossa oli kyselytutkimus keskeisenä osana työtä. Päätin hyödyntää omakustanteisesti tuotettuja lyhytelokuviani opinnäytetyössäni, sillä niissä oli vahvasti lajityyppien sekoittelua. Kun olin lyönyt lukkoon aiheen rajauksen opinnäytetyöhöni, oli helppo huokaista hetkellisesti. Nyt oli opinnäytetyöhön itselleni mielekäs aihe kasassa.

Mitä enemmän olen päässyt tekemään elokuvia käsikirjoittajana ja ohjaajana, sitä enemmän olen alkanut mieltä lajityyppien sekoittamisesta syntyviin mahdollisuuksiin. Tekijänä tavoitteenani on ollut saada aikaan positiivisesti yllättäviä elokuvia, jotka erottuvat edukseen poikkeavuudellaan. Minun mielestäni yhdistämällä lajityyppejä keskenään, voi löytää tuoreempia tapoja tehdä elokuvia, ja nimenomaan pääsee käsiksi uudenlaisiin mahdollisuuksiin yllättää katsoja positiivisesti.

Tilastot kiinnostavat minua. Niinpä omien elokuvien pohjalta tehdyn kyselytutkimuksen analysointi on myös siinä mielessä minulle varsin mielekästä puuhaa. Kaiken muun

ohessa halusin myös pyrkiä tekemään opinnäytetyön kirjoittamisprosessista itselleni mahdollisimman mielekäästä.

Opinnäytetyöni kyselytutkimuksessa analysoin etenkin kahta 2010 valmistunutta käsi-kirjoittamaani ja ohjaamaani lyhytelokuvaa *I Had a Girlfriend* sekä Jouko Mikkolan ihme. *I Had a Girlfriend* on film-noir-henkinen komedia, ja Jouko Mikkolan ihme on komedia joka päättyy pohjustamattomasti absurdiin ja veriseen päähän räjähtämiseen.

Koska tavoitteenani oli nimenomaan löytää lajityyppien sekoittamisesta syntyviä ilmiöitä, katsoin, että nämä kaksi elokuvaa sopisivat parhaiten kyselytutkimukseen opinnäytetyöni aihe huomioiden. Kumpikin elokuva alkaa selvästi tietyinä lajityyppinä, mutta matkan varrella mukaan tulee vivahteita muista lajityypeistä, jolloin genreä venytetään ja taivutetaan, ja hetken päästä ei olekaan aivan yhtä helppoa sanoa mitä lajityyppisiä elokuva edustaa. Näin ainakin tekijänä kuvittelen.

Kyselytutkimuksen tuloksia analysoidessani huomasin, että olisin tarvinnut paljon täsmällisempiä kysymyksiäkin, joilla pääsisin pureutumaan syvällisemmin opinnäytetyöni aiheeseen kyselytutkimuksen kautta. Ja vastaavasti kyselyni sisältää vähemmän tärkeitä kysymyksiä, joita olisi voinut jättää pois paremmin rajattujen kysymysten tieltä. Joka tapauksessa sain hyviä viitteitä ja arvokasta palautetta itselleni. Vaikka en ehkä luonutkaan mitään mullistavaa omalle alalleni tällä opinnäytetyöllä, niin itselleni elokuvantekijänä olen saanut arvokasta palautetta kyselytutkimuksessani.

2 KÄSITTEIDEN MÄÄRITELMIÄ

Tulen nyt tässä luvussa aukaisemaan termejä, joita käytän opinnäytetyössäni. Nämä termit ovat Elokuva, Lyhytelokuva, Lajityyppi, Genre, Komediaelokuva, Draamaelokuva, Film noir, Splatter, Genrekäytäntö, Elokuvakäsikirjoittaja ja Elokuvaohjaaja.

Elokuva on taidemuoto ja yksi suosituimmista viihteenlajeista. Nykymuotoinen elokuva on kuvasta ja äänestä muodostuva audiovisuaalinen media. Kuvaan saadaan liikkeen illuusio, kun hiukan edellisestä ruudusta poikkeavia kuvia vaihdetaan taajaan, yleensä 24 tai 25 kertaa sekunnissa. Elokuvia tehdään kuvaamalla filmi- tai videokameralla, animoimalla tai erikoistehosteilla. (Wikipedia 2011).

Lyhytelokuvaksi luokitellaan elokuva, jonka pituus on alle sovitun (täyspitkän elokuvan) rajan. Elokuva on lyhytelokuva, jos sen kesto on alle 45 minuuttia, eli 44 minuuttia tai vähemmän (Imdb 2011). Elokuvan pituudesta löytyy lukuisia määritelmiä. Opinnäytetyössäni käsittelen pääasiassa alle 20-minuuttisia elokuvia, joten ne täyttävät kaikkien vastaan tulleiden määritelmien mukaan lyhytelokuvan määritelmät.

Genre ja lajityyppi ovat toistensa synonyymejä. Elokuvalajityyppejä voisi väittää olevan niin paljon kuin on katsojiakin. Tämä ajatus korostui kun aloin analysoida opinnäytetyötäni varten tekemää kyselytutkimusta. Katsojat löysivät mielenkiintoisia uusia ”lajityyppejä”, kuten ”teinidraama”, ”masennus”, ”uskonnollinen elokuva” sekä ”filosofinen komedia” (Webropol –kysely 2011, Makkonen, Joonas).

Käsikirjoittaja voi käyttää lajityyppejä hyväkseen kirjoittaessaan tarinaa ja sen henkilö-hahmoja. Lajityypin luoman kontekstin avulla kerronta tulee taloudelliseksi eikä kaikkea katsojien ”jo tietämää” tarvitse erikseen selittää. Katsoja osaa esimerkiksi rikoselokuvaa katsoessaan tulkita ”hyvän ja pahan poliisin” kuulustelutekniikaksi eikä henkilö-hahmojen luonteenpiirteiksi. Esimerkkejä lajityypeistä: lännenelokuva, sotaelokuva, rikoselokuva. (Elokuvantaju 2011).

Opinnäytetyössäni tulen sivuamaan lajityyppejä kuten komedia, musta komedia, draama, film noir ja splatter. Koetan nyt avata lyhyesti näitä elokuvan lajityyppejä.

Komedialokuvat on suunniteltu naurattamaan, viihdyttämään ja provosoimaan viihdyttävyydellään katsojaa. Komedioissa on yleensä onnellinen loppu, vaikkakin elokuvan huumorilla voi olla vakava tai pessimistinen puolensa (Filmsite 2011).

Mustat komediat ovat mustaa huumoria, sarkasmia tai ivallisuutta sisältäviä tarinoita, jotka auttavat meitä käsittelemään muuten hankalasti lähestyttäviä aiheita, kuten sotaa, kuolemaa tai sairautta (Filmsite 2011).

Draamaelokuvat ovat vakavia tarinoita joissa esitellään realistisia roolihahmoja konflikteissa itsensä, muiden tai luonnonvoimien kanssa. Draamaelokuvaa voidaan pitää laajimpana elokuvagenrenä, sillä dramaattisia juonia esiintyy niin monissa eri lajityypeissä (Filmsite 2011).

Film noir –elokuvagenreen kuuluu yleisesti ottaen pessimistiset hahmot, korruptio, ja suurten kaupunkien rähjäiset puolet. Nykyaikana tehdyistä film noir –elokuvista käytetään etenkin Suomen ulkopuolella nimitystä neo noir –elokuva (Imdb 2011). Suomessa taas Film noir –elokuva on vakiintunut puhekieliseksi ilmaisuksi, pitäen sisällään kaikki film noir –henkiset elokuvat valmistusvuoteen katsomatta. Puhunkin opinnäytetyössäni film noir –elokuvasta, tarkoittaen termiä sen laajimmassa määritelmässään.

Splatter –elokuvagenren tunnistaa sen liioitellusta väkivallasta. Epärealistisen runsaat verisuihkut, tursuavat sisäelimet ja lähikuvat ällöttävistä asioista kuuluvat splatter -leffoihin. Toisin kuin elokuvagenre goressa, splatterissa ylitse pursuava väkivalta pyrkii mustaan huumoriin. Tunnettuja splatter -elokuvia ovat muun muassa *Blood Feast*, *The Evil Dead* ja *Bad Taste* (Urbaani sanakirja 2011).

Splatter-elokuvien luokittelu yleisesti tunnettuihin genreihin on vaikeaa, sillä vaikka useimmat splatterit kulkevat kauhuelokuva-leiman alla, ei niiden tavoitteet silti ole välttämättä samat kuin kauhuelokuvilla. Komedia on tavoitteellisesti lähin, mutta kenties komediaelokuvien maine on tehnyt sen, ettei kovinkaan usein törmää komedia-leimalla varustettuihin splatter-elokuviin (Wikipedia 2007).

Splatter –termi on puhekielisesti tunnettu etenkin englanninkielisissä lähteissä, mutta suomen- ja englanninkieleissä termit eivät ole täydellisiä synonyymejä, ja Suomen splatter-termiä lähimpänä oleva termi splatstick on taas epävirallisempi eikä sovellu mieles-

täni määrittelyni avuksi. Suomalaisia virallisempia lähteitä splatterista taas on edelleen hankala löytää. Siitä syystä turvauduinkin kahteen vähemmän arvostettuun lähteeseen, koska kyseiset lähteet kuitenkin sisälsivät tiivistä, hyvää tietoa aiheesta.

Tulen myös käyttämään genrekäytäntö –termiä opinnäytetyössäni. Genrekäytännöt ovat tietynlaisia asetelmia, rooleja, tapahtumia ja arvoja jotka määrittelevät yksilölliset genret ja niiden alagenret. Kaikilla genreillä on yksilölliset käytäntönsä, mutta jotkin näistä käytännöistä ovat suhteellisen yksioikoisia ja taipuisia (R. McKee 1997).

Käsikirjoittaja voi käyttää lajityyppien genrekäytäntöjä hyväkseen kirjoittaessaan tarinaa ja sen henkilöahmoja. Lajityypin luoman kontekstin avulla kerronta tulee taloudelliseksi eikä kaikkea katsojien "jo tietämää" tarvitse erikseen selittää. Katsoja osaa esimerkiksi rikoselokuvaa katsoessaan tulkita "hyvän ja pahan poliisin" kuulusteluteknii-kaksi eikä henkilöahmojen luonteenpiirteiksi (Elokuvantaju 2011).

Elokuvakäsikirjoittaja on elokuvan ammattilainen, joka tekee elokuvan käsikirjoituksen. Useimmiten käsikirjoittaja työskentelee tiiviissä yhteistyössä ohjaajan tai tuottajan (tai molempien) kanssa. Käsikirjoittaja luo elokuvan tarinan, henkilöt, dialogin ja muun sisällön, mutta hän ei suunnittele elokuvan visuaalista toteutusta (Elokuvantaju 2011).

Elokuvaohjaaja on pääasiallinen luovassa toimenkuvassa työskentelevä henkilö elokuvan kuvauksissa. Ohjaaja kommunikoi näyttelijöiden kanssa kertoen miten hän haluaa kulloisenkin kohtauksen näyteltävän. Yleisesti ottaen ohjaaja hallinnoi koko elokuvan taiteellista ilmettä jokaisella elokuvanteon osa-alueella (Imdb 2011).

3. KYSELYTUTKIMUS KAHDESTA LYHYTELOKUVASTA

3.1 Kyselytutkimuksen esittely

Tein webropol.com-sivustolla kyselytutkimuksen, jonka otsikoin ”Elokuvan lajityypit – katso kaksi lyhytelokuvaa”. Webropol-organisaation tavoite on tukea ja auttaa työyhteisöjä keräämään informaatiota omilta kohderyhmiltään, ja raffinoida saatu materiaali ymmärrykseksi ja tiedoksi. Kaikki tämä on tarkoitus toteuttaa helpolla, nopealla ja hausalla tavalla (Webropol 2011). Olin alunperin tekemässä Webropol -ohjelmalla kyselytutkimuksen jo loka-marraskuussa 2010, mutta en saanut opastusta ohjelman käyttöön lukuisista pyynnöistä huolimatta. Lopulta tammikuun 2011 alussa päätin sitten tehdä kyselyn ”pois alta”, jotta saan opinnäytetyötäni eteenpäin. Niinpä opettelin yhdeltä istumalta ohjelman perustoimintoja, ja päädyin tekemään hyvin pelkistetyn kyselytutkimuksen, joka ajoi asiansa.

Nimesin kyselytutkimuksen mahdollisimman ympärilyöreästi, jotta kyselytutkimuksen täyttäjät eivät alitajuisesti alkaisi ylianalysoida vastauksiaan mieltien liikaa sitä, mikä on kyselytutkimuksen tavoite. Pyrin siis saamaan mahdollisimman vähän johdateltuja vastauksia.

Jaoin kyselytutkimuksen Facebookin välityksellä yhteisöpalvelun ”Uutisiin”, josta se myöhemmin oli myös luettavissa minun omalta Facebook-sivultani. Facebookin lisäksi linkitin samana päivänä kyselytutkimuksen myös Indietaivas.net - sekä Pixoff.net - palvelimille. Kumpikin edellä mainituista sivuista on etenkin harrastajaelokuvaajien suosiossa, olkoonkin että Pixoff on nykyään lakkauttanut toimintansa.

Tavoitteenani kyselytutkimuksella oli selvittää, mitä lajityyppejä katsojat arvelevat elokuvan olevan ennen elokuvan katsomista. Halusin myös tietää mitä mieltä he olivat elokuvan lajityypeistä katsottuaan elokuvan.

Kyselytutkimuksen alussa kysyin taustakysymyksiä vastaajilta. Kysyin vastaajilta heidän sukupuolen, iän- sekä sen, kuinka monta pitkää näytelmäelokuvaa hän arvioi keskimäärin katsovansa viikossa, sekä kuinka monta pitkää näytelmäelokuvaa hän arvioi keskimäärin katsovansa kuukaudessa. Näiden taustakysymysten jälkeen näytin heille ensimmäisen lyhytelokuvan otsikon ja pyysin heitä pelkän lyhytelokuvan nimen perus-

teella arvaamaan mitä lajityyppiä elokuva oikein on. Merkitsin myös sulkuihin muuttaman tunnetun lajityypin vastaus-esimerkiksi. En laittanut esimerkeiksi ollenkaan alagenrejä, vaan halusin nähdä luetteleeko katsoja oma-aloitteisesti myös ns. epävirallisia alagenrejä. Sen jälkeen jaoin katsottavaksi tarkoitetun linkin lyhytelokuvaan. Minua siis kiinnosti tietää etenkin se, mitä genrejä katsoja arvelee elokuvan olevan pelkän elokuvan nimen perusteella.

Katsottuaan lyhytelokuvan, vastaajilla oli vielä kuusi kysymystä vastattavanaan:

1. **Mitä lajityyppiä tai lajityyppejä elokuva mielestäsi edusti?** (esim. sota, kauhu, draama, trilleri, komedia, tieteiselokuva, jännitys),
2. **Selitä vapaamuotoisesti, mikä tässä elokuvassa kertoi sinulle katsojana, että tämä elokuva edustaa kyseistä/kyseisiä elokuva-lajityyppejä?** Kirjoita vapaamuotoisesti.
3. **Oliko elokuvan lajityypin/lajityyppien nimeäminen helppoa vai haasteellista?** Kirjoita vapaamuotoisesti.
4. **Mikä oli suosikkihetkesi elokuvassa?** Kirjoita vapaamuotoisesti.
5. **Mistä hetkestä elokuvassa pidit vähiten?** Kirjoita vapaamuotoisesti.
6. **Anna asteikolla 1-10 elokuvalla arvosana** (1 on huonoin arvosana, 10 on paras arvosana).

Noiden kysymysten jälkeen seurasi vielä toinen lyhytelokuva, jota ennen ja jälkeen edelsivät samat kysymykset. Mukana olevat kysymykset suosikkihetkestä sekä vähiten pidetystä kohdasta liittyivät enemmänkin palautteeseen itselleni kuin varsinaisesti lajityypin selvittämiseen. Toki vastauksilla pystyy myös vähän hahmottamaan kuinka esimerkiksi lajityyppien oletettu sekoittuminen vaikutti kuhunkin katsojaan.

Laitoin kyselytutkimuksen nettiin 8. tammikuuta 2011, puoliltapäivin. Tavoitteenani oli saada vähintään 50 vastausta tammikuun loppuun mennessä. En päässyt vastaustavoitteeni, sillä huhtikuun 14. mennessä vastauksia oli tullut 33. Siinä vaiheessa päätin tyytyä vastausmäärään, jotta pääsen eteenpäin opinnäytetyössäni.

3.2 Kyselytutkimuksen elokuvien tausta

Halusin selvittää kyselytutkimuksella erityisesti sitä, mitä lajityyppisiä katsojat löytävät näistä kahdesta kyselytutkimuksessa nähtävästä lyhytelokuvasta, sekä miten he tunnistivat lajityypit teoksista. Esittelen vielä lyhyesti kummankin lyhytelokuvan.

Valitsin kyselytutkimuksen elokuviksi siis omasta filmografiastani mahdollisimman soveliaat elokuvat lajityypin näkökulmasta. Ensimmäisenä kyselyssä esitetty elokuva oli *I Had a Girlfriend*, jota itse olen luonnehtinut ylläpitämilläni elokuvan kotisivuilla pieneksi komedialliseksi tarinaksi, joka tarjoilee mustaa huumoria film noirin tyyllissä temmeltäen (jo-jothedogfilms.com 2010). Tekijänä oma tavoitteeni oli tehdä mustaa komediaa sisältävä, film noir-elokuvaa miltei parodioiva, tunnelmallinen ja tiivis lyhytelokuva. Tulisi olemaan mielenkiintoista nähdä, löysivätkö katsojat ne lajityypit, joita tekijänä koetin rakentaa elokuvaan.

Toisena kyselyssä nähtäväksi lyhytelokuvaksi valitsin *Jouko Mikkolan ihme* –nimisen teoksen. Tätä elokuvaa filmin kotisivuilla kuvailin mustaksi komediaksi absurdinoloisesta aamupäivästä, kun Jouko Mikkola kokee *oikeen* ihmeen (jo-jothedogfilms.com 2010). Kuten aiemmin mainitsin, elokuva alkaa komediana ja päättyy pohjustamattomaan juonenkäänteeseen, nimittäin päähenkilön pään räjähtämiseen.

Tekijänä minua kiinnosti luonnollisesti tietää, millä tavalla katsojat tulkitisivat elokuvat. Kirjoittajana olin kirjoittanut *I Had a Girlfriendin* selkeästi komediaksi, ja se sijoitettiin Film Noir –elokuville tyypilliseen maailmaan. Arvelin elokuvan seksikohtauksen sekä aivan viimeisen käänteen olevan katsojista hauskimmat elementit, joiden avulla he tunnistavat helposti elokuvan komediaksi. Film noir –elokuvaksi uskoin katsojien tunnistavan teoksen elokuvan valaisusta, kuvakerronnasta sekä värimäärittelystä.

Kuva 1. Kuvakaappaus elokuvasta I Had a Girlfriend.

Arvelin kyselyyn vastaajien tunnistavan I Had a Girlfriend -elokuvan film noir – elokuvaksi mm. värimäärittelystä, valaisusta sekä kuvakerronnasta. (I Had a Girlfriend 2010. Kuvakaappaus. Kuvaus: Tero Saikkonen).

Jouko Mikkolan ihmeen taas olin kirjoittanut puhtaasti mustaksi komediaksi. Mutta kuvattuumme elokuvan oli filmin alkuperäinen loppu vaisu; tässä vaiheessa elokuva päättyi kahvikupin lentämiseen seinään, ei pään räjähtämiseen. Niinpä heitin idean, että kuvataan muutama lisäkuva ja laitetaan päähenkilö huutamaan minkä seurauksena hänen päänsä räjähtää. Se voisi olla hulvatonta ja odottamatonta! Olin siis kirjoittanut Jouko Mikkolan ihmeen komediaksi, ja hyvin myöhäisessä vaiheessa toimme melko irtonaisena elementtinä absurdin juonenkäänteen. Kuvaaja Heikki Kivijärvi myös oli sitä mieltä, että alkuperäinen loppu oli latteaa, ja että tarina kaipaisi jotain rajoja rikkovaa juttua (Heikki Kivijärvi 2011).

Kun elokuva oli valmis, sai lopun pään räjähtäminen itsenikin miettimään elokuvan lajityyppiä. Virallisissa synopsiksissa olenkin pyrkinyt mystifioimaan teoksen sisällön, vihjaten vain absurdiuteen. Itse edelleen määrittelin elokuvan mustaksi komediaksi, mutta toki tietyissä asiayhteyksissä voisin myös puhua splatter -elokuvasta Jouko Mikkolan ihmeen kohdalla. Myös Minun elokuvani –tapahtumasta leffan saamassa palautteessa teosta kuvailtiin poikamaisella huumorilla höystetyksi splatteriksi, ja pään räjähtämistä kommentoitiin kaikessa anarkistisessa kreisiydessään hauskaksi ja yllättäväksi (Saara Cantell 2010).

Arvelin filmissä esiintyvän piereskelyn, television putoamisen ja pään räjähtämisen ansiosta katsojien tunnistavan elokuvan komediaksi, ja kenties jopa mustaksi sellaiseksi. Arvelin myös, että alun rakenteesta katsojalle saattaa tulla myös mieleen esimerkiksi trilleri tai jännityselokuva. Alussahan päähenkilö saa puhelun, mutta katsoja ei tiedä enempää kuin päähenkilökään. Lopun pään räjäyttämisen taas arvelin ainakin osan katsojista tulkitsevan splatter-elokuvaksi. Tässä elokuvassa lisäksi teokselle valittu nimi on tarkoituksellisesti mystifioiva; nimi tuo ainakin itselleni miellelyhtymiä kristinuskoon, ja tätä samaa miellelyhtymää jatkoin elokuvan alkutekstien aikana. Alkutekstien aikana naiskuoron saattelemana kuva palaa valkoiseksi, ja ruutuun piirtyy elokuvan nimi. Tässä vaiheessa elokuvaa toivon että katsoja on hyvin pihalla siitä mitä tulevan pitää.

Kuva 2. Kuvakaappaus elokuvasta Jouko Mikkolan ihme.

Jouko Mikkolan ihmeessä päähenkilö saa puhelun tuntemattomalta soittajalta, ja tässä vaiheessa katsoja ei tiedä enempää kuin päähenkilökään. (Jouko Mikkolan ihme, kuvakaappaus. Kuvaus: Heikki Kivijärvi 2010).

3.3 Tulosten analysointi: I Had a Girlfriend

Kuva 2. Dialogikohtaus.

Kuvakaappaus (I Had a Girlfriend 2010. Kuvaus: Tero Saikkonen).

Taustakysymykset olivat vapaaehtoisia, mutta suurin osa vastaajista kuitenkin kertoi sukupuolensa sekä ikänsä. Vastanneiden vastaajien keski-ikä oli 22,4 vuotta, ja noin puolet vastaajista oli miehiä ja puolet naisia. Vastaajat katsoivat keskimäärin kaksi elokuvan viikossa, sekä keskimäärin noin kahdeksan elokuvaa kuukaudessa. Tämän perusteella arvioisin, että katsojilla on katsomiskokemusta riittävästi, jotta genrekäytännöistä alkaa löytyä kokemusta. Nimimerkin jättäminen oli myös vapaaehtoista, ja yhtä vastaajaa vaille kaikki jättivät jonkinlaisen nimimerkin. Käytän työssäni nimimerkittömästä vastaajasta nimimerkkiä *Nimimerkitön*.

Suurin osa vastaajista arveli I Had a Girlfriend –lyhytelokuvan lajityypiksi sen nimen perusteella draaman tai draamakomedian (23). 12 vastaajaa arveli elokuvan olevan nimenomaan draama. Vastaajat saivat luetella niin monta lajityyppiä kuin halusivat. Niin ikään 12 vastaajaa arveli elokuvan olevan romanttinen komedia tai komedia. Irtoääniäkin tuli. Muun muassa nimimerkki *Ninni* arveli elokuvan olevan tragikomedian, *make* veikkasi kauhuelokuvaa ja *Komentaja Robotti* taas arveli elokuvan yhdeksi lajityypiksi scifin eli tieteiselokuvan. *Hymyhymiö* taas veikkasi elokuvaa masennus-elokuvaksi, ja *jeppia* arveli leffaa teinikomediksi. Nämä kaksi viimeisintä eivät ole oikein minkään koulukunnan mukaisia lajityyppi-määritelmiä, mutta toki puhekielisinä määritelmänä

käyvät oikein hyvin. Näin ollen siis ennen elokuvan katsomista, suurin osa vastaajista arvelivat elokuvan olevan draamaelokuva tai draamakomedia.

Elokuvan katsottuaan vastaajat tulkitsivat teoksen olevan draama (17), komedia (16), draamakomedia (9), trilleri (6), jännitys (7), film noir (10), rikos (2) sekä dekkari (2). Film-Noiriksi elokuvan luokitelleista seitsemän tunnisti leffan film-noir -komediaksi tai -parodiaksi. *Kilpikonna* luonnehti elokuvaa nimenomaan mustaksi komediaksi.

Vastaajista osa piti siis elokuvaa jopa vakavana elokuvana, ja osa taas selkeästi piti teosta parodioivana ja komediallisena. Irtoääniä satoi jälleen. Muun muassa *Ande* tulkitsi elokuvan trilleriksi, *ellastina* ja *make* pitivät elokuvaa trillerinä ja jännityksenä, ja taas *jeppia* kuvaili elokuvaa rikos/draamaksi.

Katsojat tunnistivat elokuvan lajityypin komediaksi mm. dialogista (8), huvittavasta juonesta/tarinasta (5) sekä vertauskuvien käytöstä (1). Draamana tai jännityksenä elokuvaa pitävistä katsojista kyseisiin lajityyppeihin istuvaksi he tunnistivat elokuvan mm. tarinasta/aiheesta (9), Mr. Nomirovista (roolihahmo) (1), visuaalisesta ilmeestä/värimaailmasta (8), tunnelmasta (1), dialogista (5) sekä päähenkilöstä (2). CarlosRay luonnehti elokuvaa ”kokeelliseksi film-noir parodiaksi”. Film noir –elokuvaksi katsojat tunnistivatkin teoksen mm. visuaalisesta ilmeestä (6), väreistä (6), tunnelmasta/yleisilmeestä (4), tarinasta/juonesta (1), roolihahmoista (1), dialogista (1) sekä genreen kuuluvista esineistä/asioista (2). Film Noir –lajityypin luonti siis vastausten perusteella vaikutti onnistuneen varsin hyvin. Itselläni on myös epäily, ettei Film Noir –lajityyppi ole tarpeeksi kuuluisa, jotta kaikki vastaajat olisivat edes tiedäneet sen olemassaolosta.

Leffan lajityypin tai lajityyppien arviointi oli helppoa 23:n vastaajan mielestä, kun taas hankalana sitä piti kuusi vastaajaa. Itse voisin myös väittää että lajityypin nimeäminen on jokseenkin haastavaa, sillä sen verran paljon yhdistin lajityyppeni käsikirjoittaja-ohjaajana teokseen.

Elokuva selvästi jakoi katsojat erilaisiin tulkintoihin. Väitän että lajityyppien sekoittamista ainakin siinä mielessä siis on selkeästi havaittavissa tästä elokuvasta. Asteikolla 1-10 elokuva arvioitiin arvosanan 7,4 arvoiseksi. Suurin osa vastaajista myös piti helppona lajityyppien nimeämistä elokuvasta. Tämä viittaisi siihen, että katsoja on mielestään tunnistanut lajityypin, sekä myös ollut suhteellisen tyytyväinen lopputulokseen. Kenties

lajityyppiä kohtaan olleet ennakko-odotukset ovat myös täyttyneet. Myös suurin osa (19) katsojista arvioi elokuvan olevan useampaa kuin yhtä genreä. Lajityyppien sekoittaminen vaikutti tuottaneen vain muutamille vastaajille hämmennyksenpoikasta. Elokuvan nimi vaikutti olevan hyvin harhaanjohtava, sillä vain *_ssr* (komedia) sekä *nakero* (draamakomedia) sanoivat elokuvan lajityypiksi saman kuin ennen elokuvan katsomista.

Karkeana tulkintana tuloksista esitän, että komediallisuus syntyi dialogista ja draama tarinasta sekä visuaalisesta ilmeestä. Kuitenkin itse film-noir syntyi niin ikään visuaalisesta ilmeestä ja nimenomaan värimaailmasta, mutta myös tunnelmasta. Karkeasti edelleen tulkiten elokuvaa voisi näiden tulosten pohjalta pitää draama/komedia/film-noirina. Itse siis pidin teosta film-noir komediana, mutta katsoja-vastausten perusteella elokuva on myös draama -lajityyppiä. Elokuvan nimen perusteella teosta taas pidettiin suurimaksi osaksi draamana. Mahdollisesti ennakko-odotuksilla sekä elokuvan nimellä oli myös vaikutusta mielipiteeseen itse elokuvan lajityypistä.

Poimin nyt elokuvantekijänä muutamia kohtauksia elokuvasta, joissa tapahtuu mielestäni kohtauksen sisällä kahden tai useamman lajityypin sekoittamista.

Elokuvan kolmannen kohtauksen alussa päähenkilö, Mies, on hämärässä valaistuksessa savukkeella, ja hänen taakseen ilmestyy toinen mies. Pian meille selviää että toinen mies on jonkinlainen rikollispomo, Herra Nomirov. Herra Nomirovilla on kuitenkin pieni pörröinen koira, joka on koominen isolla miehellä. Lisäksi koira esitellään osana juonta, vaikka koira ei istu film noir –lajityyppiin. Sen sijaan komedia-lajityypissä koira on elokuvauskottava, ja koominen. Miehen ja Herra Nomirovin välienselvittely on niin ikään enemmän komediallinen hetki kuin film-noir –henkinen viileä kahden miehen kivistelusessio. Koiralla on myös tupsukka päässään, mikä on ristiriitaista film noir – elokuvan vanhahtavaan maailmaan. Myös koiran nimeen sisältyvä vitsi ei kuulu film noir –maailmaan, mutta on selkeä komediaelokuvan elementti.

Vastaajista *Heikki* sanoi pitävänsä vähiten ulkona tapahtuvasta dialogista. *Jack* sanoi tämän ulkokohtauksen alun olevan hetki, josta piti elokuvassa vähiten. *jeppia* ja *Komentaja Robotti* taas nimesivät koko kohtauksen vähiten pitämäkseen hetkeksi elokuvasta. *marja-liisa* nimesi vähiten pitämäkseen hetkekseen sen, kun The Man istuu pimeässä ja polttaa tupakkaa. *kilpikonna* taas nimesi suosikkihetkekseen sen, kun Herra Nomirov

antoi tehtävän miehelle ja lähti koiransa kanssa. *Pouko* tunnisti elokuvan komediaksi villakoirasta, joka on koiratappelu-koira. Kohtauksessa Poukon silmiin pisti kohtauksen taustalla olevat pystysuorat laudat, jotka hän mainitsi vähiten pitämänsä hetken ohessa.

Tämä kohtaus ei noussut kuin yhden vastaajan suosikkihetkeksi. Yksi vastaaja mainitsi taas erikseen, että tässä kohtauksessa oli elementti josta hän tunnisti elokuvan komediaksi. Sinänsä tästä kohtauksesta ei vaikuttaisi siis välittyneen kovin vahvasti ne tunnelmat ja lajityypit, mitä itse tekijänä minulla oli tavoitteena.

Elokuvan loppukohtauksessa päähenkilö, Mies, istuu kapakassa vastapäätä toista miestä. Tämä toinen mies on Uncle Justus, jonka on jo aiemmin vihjattu olevan homoseksuaali. Justus kysyy, haluaisiko Mies vetää häntä narusta. Mies jää miettimään, ja sitten leikataan suoraan piirustukseen, jossa Mies vetää Justusta narusta, ja naru alkaa Justuksen haaroista. Kuvan päälle tulee lopputekstit. Kapakkakohtaus on teknisesti hyvin vahvaa film noiria, mutta kohtauksen sisällä tapahtuvat tapahtumat taas menevät komedian puolelle. Toisaalta tiukat lähikuvat ja henkilöiden vakavuus vetävät kohtausta myös draamaelokuvaan päin. Kohtausta seuraava suora leikkaus piirustukseen taas on silkkaa komediaa.

Vastaajista *hymiö* oli sitä mieltä, että loppukohtaus halvensi naisia. *_ssr* –nimimerkki taas nimesi suosikkihetkeksen sen, kun Justus kysyy Mieheltä; *Haluutsä vetää mua narusta?*, ja Justus jatkaa; *Mulla on hyvä naru*. Myös *ellastina* nimesi naru-kysymyksen suosikkihetkeksen. *fetaherttuatar* ja *LaaGa* nimesivät *naru* –repliikin komedia-ainekseksi. *fetaherttuatar*, *marmor*, *Nimimerkitön* ja *jeppia* nimeävät loppukohtauksen suosikkihetkeksen. Nimimerkki *Rorza*. *Surmanajaja Rigel III planeetalta*. nimesi suosikkihetkeksen naruvitsin ja narukuvan, ja *Zune* oli samoilla linjoilla nimeten suosikkihetkeksen narunvedon. Nimimerkki *69* taas piti loppukuvasta vähiten elokuvassa, ja *tyttö87* piti vähiten yleisesti elokuvan lopusta. *unknown123* piti elokuvan lopetusta hauskana. *Ande* sanoi komediallisuuden selvinneen viimeistään lopputekstien narukuvasta. *Ande* myös nimeää narukuvan suosikkihetkeksen elokuvassa. *Jack* ja *vesku* pitivät päähenkilön ja Justuksen tapaamisia suosikkihetkinään. *Komentaja Robotti* tunnisti elokuvan komediaksi homon kaksimielisestä dialogista. *Komentaja Robotti* myös nimeää loppukohtauksen ehdottomasti suosikkihetkeksen elokuvasta. *marja-liisa* piti loppua aika hauskana.

Näiden poimintojen perusteella vastaajat ovat löytäneet komedian vahvasti elokuvasta. Mutta kaikkiin tämä huumori ei ole kolahtanut. Vastauksista ei käy tarkemmin ilmi, kivatko kohtauksesta vähiten pitäneet vastaajat loppukohtauksen humoristiseksi vai eivät. Kaikkia ei voi koskaan miellyttää, mutta myös runsaan positiivisen vastaanoton valossa väittäisin että tässä kohtauksessa komediallisuus on löytynyt film-noir –elokuvan keskeltä. Muun elokuvan palautteen perusteella kun elokuva kuitenkin tunnistettiin film noir –elokuvaksi. Osalle, mutta ei kaikille, tämä lajityyppien sekoittaminen toimi humoristisesti.

3.4 Tulosten analysointi: Jouko Mikkolan ihme

Vastaajat arvelivat elokuvan lajityypistä ennen teoksen katsomista seuraavanlaisesti; komedia (11), draama (13), draamakomedia (6), dokumenttielokuva (3), tieteiselokuva (2), fantasia (1) sekä trilleri (1). Tarkennettuina irtoääninä mainittakoon itseäni tekijänä huvittaneet määritelmät ”Filosofinen komedia kuten Havukka-Ahon Ajattelijä tai Jäniksen Vuosi” (*CarlosRay*), ”Vanha suomalainen komedia” (*Jellona*), ”Tositapahtumiin pohjautuva draama” (*Tatti*) sekä ”uskonnollinen elokuva” (*Komentaja Robotti*). Elokuvan nimen perusteella suurin osa katsojista arveli siis saavansa katsottavakseen draaman tai komedian.

Kuva 4: Hetki ennen Joukon pään räjähtämistä.

Kuvakaappaus (Jouko Mikkolan ihme. Kuvaus: Heikki Kivijärvi 2010).

Elokuvan katsottuaan vastaajat pitivät elokuvaa komediana (23), jännityksenä (7), kauhuna (3) ja trillerinä (3). Irtoäänien satoon kuuluivat draama (*Justiina*), draamakomedia (*Ninni*), kauhukomedia (*tyttö87*), splatter (*nakero*) sekä tieteiselokuva (*Hymyhymiö*). *Jeppia* taas tässä vaiheessa totesi elokuvan lajityypistä, että ”ei mitään hajua”. Komedia teosta pitäneistä nimimerkit *69*, *CarlosRay*, *Jack* ja *Jellona* mainitsivat nimenomaan elokuvan olevan musta komedia. *Pouko* luonnehti elokuvaa tummaksi komediaksi, jolla lienee tarkoitettu samaa asiaa, mutta termi onkin käännetty suoraan englanninkielestä (musta komedia on englanniksi *dark comedy*). Jouko Mikkolan ihmeen kohdalla oli siis selvästi isompi enemmistö yhden lajityypin kannalla elokuvan lajityypiksi. Elokuva on siis enemmistövastaajien mielestä komediaelokuva.

Vastaajat tunnistivat lajityypiksi komedian räjähtävästä päästä (7), tapahtumista/juonenkäänteistä (6), huumorista/koomisuudesta (6), dialogista (3), näyttelijäsuorituksesta/päähenkilöstä (3), pieruhuumorista (2), sekä karpäsestä kupissa (2). Irtoääninä komedia tunnistettiin myös oudosta tunnelmasta (1), yllätyksellisyydestä (1) ja puhelimien soittoäänestä (1).

Vastaajat pitivät elokuvaa jännityksenä tai trillerinä seuraavista syistä; musiikki (3), juoni (2) ja tunnelma (2).

Kauhun vastaajat tunnistivat pään räjähdyksestä (2), sekä siitä kun soittaja oli ilmaantunut päähenkilön asuntoon (1), sekä kun elokuvassa tapahtuu selittämättömiä asioita (1).

Elokuvan lajityypin/lajityyppien nimeäminen oli haasteellista yhdeksän vastaajan mielestä, ja 17 vastaajaa ilmoitti olleen helppoa nimetä lajityyppi/lajityypit. Lajityypin nimeäminen siis oli selvästi haastavampaa Jouko Mikkolan ihmeen kohdalla kuin *I Had a Girlfriendin* kohdalla. Tämä yllätti minut, sillä Jouko Mikkolan ihme on omasta mielestäni ”helpompi” elokuva analysoitavaksi ja katsottavaksi. Sen lisäksi myös vastaajat olivat yksimielisempiä elokuvan lajityypistä kuin *I Had a Girlfriendin* kohdalla.

Jouko Mikkolan ihmeen kohdalla elokuvan nimi johti selvästi katsojaa harhaan, sillä jopa suurin osa vastaajista oletti teoksen olevan draamaa. Kuitenkin katsottuaan elokuvan, suurin osa katsojista tulkitsi teoksen komediaksi. Kuitenkin vain seitsemän vastaajaa ilmoitti useamman kuin yhden lajityypin elokuvan genreksi. Tämä viittaisi siihen, että elokuva tulkittiin jopa tyylipuhutaaksi komediaksi ennemmin kuin useamman laji-

tyypin sekoitukseksi. Toki sitten taas moni katsoja selvästi oli epävarmempi vastauksessaan, käyttäen tukiselitteitä valitsemalleen lajityypille. Nimimerkki *Rorza. Surmanajaja Rigel III planeetalta* sanoi että lajityyppi oli hankala sanoa, ja jatkoi elokuvan olevan varmaankin yhdistelmä trilleriä ja komediaa. *Jellona* jäi taas omien sanojensa mukaan sanattomaksi, mutta jatkoi kuitenkin nähneensä mustaa komediaa elokuvassa. Jouko Mikkolan ihme vaikuttaisi hämmentäneen katsojaa enemmän kuin *I Had a Girlfriend*. Voisi siis ainakin tulkita niin, että lajityyppien sekoittamisesta tässä tapauksessa koitui hämmennystä. Se on sitten toinen asia että pitääkö tekijät sitä toivottuna vai ei-toivottuna ilmiönä. Elokuvan kuvaaja Heikki Kivijärvi kertoi tavoitteekseen saada päänräjäytyksellä katsojassa aikaan hämmennystä sekä yllätyksellisyyttä (Heikki Kivijärvi 2011). Ainakin siis tässä mielessä hämmennys oli toivottu ilmiö.

Yhteenvetona voisin siis sanoa, että elokuva on komedia, joka hämmentää katsojaa. Ja jos välttämättä haluaisi, voisi elokuvan lajityypiksi nostaa myös jännitys –elokuvan suuren äänimäärän perusteella. Moni ihminen on tullut puhumaan minulle Jouko Mikkolan ihmeestä splatter-elokuvana, mutta tämän kyselytutkimuksen perusteella vain yksi vastaaja tunnisti elokuvan splatteriksi. Voi olla että elokuvassa esiintynyt yksi (irtonainen) splatter-hetki ei ole riittänyt muiden katsojien mielestä tekemään elokuvasta splatter-elokuvaa. Toinen luontainen mieleen tuleva selitys splatterin poissaololle vastauksissa on se, että splatteria ei aina edes mielletä lajityypiksi vaan enemmänkin tyyliuunnaksi. Myös splatter-termin tunnettavuus on kyseenalaista; ehkä vain vihkiytyneimmät elokuvaharrastajat tuntevat kunnolla splatter-termin?

Kyselytutkimusten vastausten analysointi jätti minulle enemmän positiivisia kuin negatiivisia ilmiöitä lajityyppien sekoittamisesta. Katsoja yllättyi molemmissa tapauksissa, ja ilmeisesti nimenomaan siitä syystä että tietyt odotukset lajityyppiä kohtaan vetivät oletuksia muualle, mutta elokuva toimi kuitenkin elokuvauskottavasti tuomalla toisen lajityypin genrekäytäntöjä tarinaan. Näin olleen *I Had a Girlfriend* yllätti Film noir –genressä tuomalla mustaa komediaa ja draamaa tarinaan, ja Jouko Mikkolan ihme yllätti ja hämmensi komedia-elokuvaa katsovia tuomalla jännitys- ja kauhuelokuvan elementtejä.

Negatiivisina vaikutuksina vaikuttaisi siltä, että kaikille katsojille ei auennut teoksien viljelemä musta komedia. Suoranaisesta epäonnistuneesta mustasta huumoristakaan en voi suoraan puhua, sillä moni kuitenkin löysi kummastakin teoksesta huumoria. Toki

mustaksi huumoriksi kaikki eivät huumoria mieltäneet. Arvelin aluksi että nuoremmat katsojat eivät tunnistanee elokuvista mustaa huumoria, mutta huomasi että elokuvaa komediattomaksi mieltäneitä oli tasaisesti joka ikäluokassa, ei vain nuorissa vastaajissa. Tulkitsen tutkimuksen tuloksista niin, että mustana huumorina luettavat tapahtumat aukesivat draamana, jännityksenä ja jopa kauhuna joillekin katsojille. Yksi selitys luonnollisesti sille, että komediallisuus ei aukenut komediana, on se, että tekijät eivät tehneet komediaa tarpeeksi hyvin. Muiksi selityksiksi ilmiölle vastaajien taustatietojen perusteella voisin nostaa esimerkiksi katsojan iän (*ellastina*, 14 vuotta). Nimimerkki *jeppia* taas totesi *I Had a Girlfriendin* olevan rikos/draama sekä film noir –elokuva, ja Jouko Mikkolan ihmeestä hän totesi ”ettei mitään hajua”. *Jeppia* katsoi arviolta neljä elokuvaa kuukaudessa, joten hänen kohdallaan vaihtoehtoselityksenä tarjoan sitä, ettei hänellä elokuvakatsojana yhtä paljon kokemusta kuin monilla muilla vastaajilla. Hän katsoo siis puolta vähemmän elokuvia kuin keskiverto vastaaja. *Justiina* tulkitsi *Girlfriend* –elokuvan olevan draama/trilleri, ja Jouko Mikkolan olevan draamaelokuva. *Justiina* katsoi keskivertoa hieman enemmän elokuvia kuukaudessa, ja hän ilmoitti iäkseenkin 23 vuotta. Hän sanoi *Girlfriendin* kohdalla lajityypin nimeämisen olleen helppoa, ja Mikkolan kohdalla taas haastavaa. Tämän vastaajan kohdalla arvelen, että tekijöiden tarjoama komedia ei kolahtanut, tai me tekijät emme saaneet komediallisuutta toimimaan tarpeeksi hyvin. Tätä väitettä tukee se, että *Justiina* antoi *Girlfriend* –elokuvalla arvosanaksi 3/10, ja Jouko Mikkolan ihmeelle 5/10. Myös nimimerkki *Marsan* vastaukset olivat samanhenkisiä. 24-vuotiaat vastaajat, nimimerkit *make* ja *marmor* nimesivät *I Had a Girlfriendin* jännitys/trilleriksi (*make*) sekä draamaksi (*marmor*), sekä Jouko Mikkolan ihmeen kauhuelokuvaksi (*make*) ja jännityselokuvaksi (*marmor*). He antoivat myös elokuville hyvät pisteet, eli siitä päätellen he eivät tulkinneet leffoja epäonnistuneiksi komedioiksi, vaan vaikuttaisi siltä että he pitivät elokuvia onnistuneina elokuvina nimeämässään lajityypeissä.

Poimin nyt elokuvantekijänä muutamia kohtauksia elokuvasta, joissa tapahtuu mielestäni kohtauksen sisällä kahden tai useamman lajityypin sekoittamista.

Avauskohtauksessa näemme lähikuvia kahvikupista ja kahvin kaadosta. Näemme kupin pohjalla kuolleen kärpäsen, ja hetken päästä kuppiin kaadetaan kahvia. Kuppi viedään, ja seuraamme henkilöä joka nosti kupin pöydältä. Kuoromainen musiikki voimistuu, kuva palaa puhki ja ruutuun tulee elokuvan nimi; Jouko Mikkolan ihme. Hetken päästä näemme päähenkilön, joka saa puhelun tuntemattomalta soittajalta.

Alun kärpänen kupissa –rakenne välittää mielestäni mustaan komediaan mielle yhtymiä. Muissa lajityypeissä on hankala kuvitella vastaavaa hetkeä. Kun elokuvan nimi tulee ruutuun, välittyy komediallisuutta, mutta toisaalta myös vivahde draamasta. Väitän siis että tässä vaiheessa kohtauksessa on ilmennyt elementtejä draaman ja komedian lajityypeistä. Kun elokuva jatkuu, näemme päähenkilön, nuoren miehen. Hän saa puhelun tuntemattomalta soittajalta, ja katsoja ei tiedä sen enempää kuin päähenkilökään. Tämä tuo mieleen niin trillerin kuin jännityselokuvankin piirteitä. Näyttelijötyö taas on hitusen ylinäyteltyä, ja näin ollen siltä osin elokuva pitäytyy mielestäni komediaelokuvana.

Vastaajat löysivät niin hyvää kuin huonoakin kohtauksesta, puhumattakaan eri vivahteista eri lajityypeistä. Nimimerkki *hymiö* tykkäsi eniten mukista elokuvassa, ja vähiten puhelindialogista. Myös *69*, *Justiina* ja *Jack* pitivät vähiten puhelinkeskustelusta. *fetaherttuatar* piti puhelinkeskustelua luonnottomana, ja mainitsi että olisi halunnut vastapuhujan dialogin kuuluvan, jottein Joukon tarvitsisi toistella kaikkea. Myös *tipani* mainitsi vähiten pitämäkseen hetkeksi puhelinkeskustelun, ja olisi halunnut kuulla vastapuhujan äänen paremmin. *Heikki* piti hieman liian hitaana puhelinkeskustelua, ja nimesi sen vähiten pitämäkseen hetkeksi elokuvassa. *_ssr* tunnisti elokuvan komediaksi muun muassa siitä, kun päähenkilö jää juttelemaan ”random-tyypin” kanssa puhelimeen. Heikki taas nimesi huumoriksi kärpäsen kupissa. Nimimerkki *-41-* piti vähiten kärpäsestä kahvissa, ja *marmor* taas piti vähiten kärpäsestä kupissa. *Komentaja Robotti* ei pitänyt alusta, se oli jotenkin tylsä ja ei imaissut mukaansa. Myös *marja-liisa* piti alkua tylsänä. *Marsa*, *vesku* ja *tuulispää* pitivät kärpäsen suusta ottoa inhokki-hetkenään. *Nimimerkitön*, *tyttö87* ja *Rorza*. *Surmanajaja Rigel III planeetalta*. tykkäsivät vähiten elokuvan alusta. *LaaGa* piti puhelinkeskustelua ja soittoääntä suosikkihetkinään. *Ninni* piti suosikkihetkenään Viini-kanoja –sanaleikkiä puhelimesta.

Vastausten perusteella alusta ei tykätty, eikä etenkin puhelinkeskustelusta. Se oli liian pitkä, ja yllättävän monen vastaajan mielestä huonosti näytelty. Kärpäsestä ei pääasiassa pidetty, mutta muutamat tykkäsivät kärpäsestä. Alun perusteella elokuva kuitenkin tunnistettiin komediaksi, mutta selkeää hämmentymistä vastausten hajanaisuuden perusteella oli ilmassa. Eri lajityyppien elementit vaikuttaisivat hämmentäneen katsojaa, ja pilanneen katsomiselämystä.

Toisessa kohtauksessa, kun päähenkilö tulee ulos, on talvi ja kylmä. Kohtaus on kuvattu miltei loppuun asti vain yhdellä kuvalla, ja tällainen kuvaus tuo vahvasti mieleen draaman. Myös komediallisia piirteitä esiintyy, sillä henkilöhahmo näyttää koomiselta. Television putoaminen henkilön eteen yhtäkkiä on julkisissa esityksissä kirvoittanut säikähtänyttä naurua katsojissa. Leikkaustahti tiivistyy samantien.

Nimimerkit *-41-* ja *vesku* nimesivät suosikkihetkeksen lopun, joka alkaa television tippumisesta. *Zune*, *ellastina*, *jeppia*, *tipani*, *pte*, *Pouko*, *tyttö87*, *Marsa*, *Jellona* ja *Jack* pitivät television tippumista suosikkihetkenään.

Television pudotus nousi hyvin monen vastaajan suosikkihetkeksi. Kukaan ei tosin maininnut television putoamisen synnyttävän kauhua, mutta siitä eteenpäin tapahtuvat tapahtumat ovat joidenkin vastaajien mielestä olleet kauhuelokuvaa.

Olen ollut muutamassa julkisessa näytöksessä, missä tämä elokuva on esitetty. Niissä näytöksissä katsojat ovat säikähtäneet ja sen jälkeen huvittuneet television putoamisesta. Tuon pohjalta väittäisin että komediallisuus toimi, ja loppupuolisko on tulkittu myös kauhuelokuvaksi. Tiettyä rakeisuutta tosin on vastausten pohjalta havaittavissa.

Jouko Mikkolan ihmeen lajityyppien sekoittaminen ei ollut yhtä tyyli puhdasta vastausten perusteella, verrattaessa *I Had a Girlfriendiin*. Olkoonkin että elokuvan loppupuoliskosta silti tykättiin. Tulkitsisinkin vastausten pohjalta, että kaiken kaikkiaan *I Had a Girlfriend* oli onnistuneempi lajityyppien sekoittamisessaan kuin Jouko Mikkolan ihme. Jouko Mikkolan ihme taas hämmensi katsojia enemmän, etenkin negatiivisesti.

4. MUSTA KOMEDIA OSANA GENREJÄ

Ajattelin vielä kirjoittaa oman luvun mustan komedian käytöstä. Pyrin siis tässä kappaleessa selvittämään, miten samantyyllisen tapahtuman käyttö eri lajityypeissä toimii. Pyrin myös pohtimaan syitä sille, miksi valitsemani esimerkkitapaus ei toimi tai toimii.

Löysin omaan opinnäytetyöhöni erittäin sopivan esimerkin mustan komedian genrekäytännöistä kirjailija Robert McKeeltä. McKee on myös arvostettu käsikirjoittamisen ammattilainen. Itse komediasta McKee sanoo, että kyseisessä lajityypissä kenellekään ei käy pahasti. Yleisöstä on komediaa katsoessaan tunnettava siltä, että tapahtuipa päähenkilölle mitä tahansa, niin päähenkilöön ei todella käy kipeää. Rakennukset voivat kaatua Ohukaisen ja Paksukaisen päälle, mutta he nousevat raunioista, pyyhkivät pölyjä harteiltaan, mumisevat tyyliin ”Voi mikä sotku”, ja jatkavat eteenpäin (McKee 1997).

Mustan komedian genrekäytännöstä McKee tarjoi herkullisen esimerkin käyttämällä Kala nimeltä Wanda –elokuvaa. Leffassa hyvin eläinrakas roolihahmo nimeltä Ken (**Michael Palin**) koettaa tappa vanhan rouvan, mutta vahingossa tappaakin rouvan kaksi terhakkaa terrieri-koiraa. Jälkimmäinen koirista kuolee jäaden suuren rakennuselementin alle, ja koirasta jää vain sen pieni tassu töröttämään elementin alta. Elokuvan ohjaaja **Charles Crichton** kuvasi kaksi versiota tästä koiran kuolemasta; toisessa näytettiin pelkkä tassu töröttämässä elementin alta, ja toisessa versiossa hän hommasi teurastamolta sisäelimiä ja lisäsi gore-mausteita näyttäen kuinka terrieri liiskaantuu elementin alle. Kun tämä gore-versio tuli ruutuun testiyleisön edessä, yleisö hiljeni täysin. Veri ja suolenpätkät antoivat viestin: se sattui. Crichton käytti lopullisessa leikkauksessa koiran tassu töröttää -versiota, ja sai kuin saikin naurunsa. Genrekäytäntöön siis kuuluu, että henkilöiden tilanteet ja tapahtumat täytyvät olla tuskaisia, mutta katsojalle ei saa välittyä näistä oikeaa kipua. Tajusin omia teoksiani analysoidessani, että minulla esiintyy hänen esimerkinsä tapainen tilanne kolmessa omassa lyhytelokuvassani. Niistä aivan hetken päästä.

McKeen esimerkin ja väitteen valossa tarkasteltuna katsojakin tuntui olevan sitä mieltä, että Jouko Mikkolaan ei sattunut kun hänen päänsä räjähti. Ne muutamat kyselyn vastaajat, jotka totesivat elokuvan olevan puhdasta kauhua tai trilleriä, ovat todennäköisesti

päinvastaista mieltä. Heidän mielestään pään räjähtäminen kenties oli uskomattoman kivulias ja brutaali tapahtuma, jolle ei tulisi mieleenkään nauraa.

McKee mainitsi erikseen mustan komedian asettuvan poikkiteloin komedian genrekäytäntöjen kanssa. Mustan komedian genressä kirjoittaja taivuttaa komiikan käytäntöjä ja antaa yleisön tuntee vihloimista, mutta ei kestäväntöntä kipua. Kuten parhaissa mustan komedian helmissä, lopputuloksena vitsi usein tukahduttaa meitä.

Nyt päästään asian ytimeen. Musta komedia on allekirjoittaneen juttu. Kala nimeltä Wanda –elokuvan esimerkki on herkullinen. Kolmessa lyhytelokuvassani on siis samantapainen tilanne, jossa koira pääsee hengestään kohtauksissa jotka koettavat viljellä mustaa huumoria. Olenkohan ottanut vaikutteita Kala nimeltä Wandasta?

Minun käsikirjoittamissani elokuvissa siis koiralle käy huonosti, ja se esitellään mustan komedian hengessä. Nämä kolme teosta ovat komedia *Peto*, kauhukomedia/tieteiselokuva *Auttava käsi* sekä kauhukomedia/splatter-elokuva *Bunny the Killer Thing*. Minulla ei ole olemassa näistä elokuvista kyselytutkimusta siitä, miten katsojat tulkitsivat koiran kuoleman. Yhteistä elokuvien koiran kuolema –kohtauksille kuitenkin on se, että jokaisessa toiminto jää ruudun ulkopuolelle, ja jokaisessa siis pyrittiin synnyttämään mustaa huumoria koiran kuolemalla. *Peto* -elokuvassa laatikko jossa on käsipainot, putoaa koiran päälle. *Auttavassa* kädessä koira lasketaan itse tehdyllä narupatentilla katolta alas, ja naru katkeaa ja koira rysähtää maahan. *Bunny the Killer Thing*issä taas elokuvan hirviöolento syö elävältä koiran. *Peto* ja *Bunny* ovat herättäneet monessa näytännössä hilpeyttä, mutta *Auttavan* käden kohtauksessa tapahtui enemmänkin ”syvä hiljaisuus salissa” –efekti kuin naurunpyrähdykset. Alla on kuvakaappaukset kyseisistä elokuvista. Huomioi, että kuoleva koira jää aina ruudun ulkopuolelle.

Kuva 5. Kuvakaappaus elokuvasta Peto.

Hetki ennen koiran litsaantumista painavan laatikon alle (Peto 2011. Kuvaaja Tero Saikkonen).

Kuva 6. Koira katsoo kun hirviöolento syö lajitoveria

Kuvakaappaus (Bunny the Killer Thing 2011. Kuvaaja Heikki Kivijärvi).

Kuva 7. Kuvakaappaus elokuvasta *Auttava käsi*.

Veli ja Sisko laskevat narupatentilla koiraa alas, ja hetken päästä naru katkeaa ja kuulemme kuinka koira lätsähtää maahan (*Auttava käsi* 2010. Kuvaaja Heikki Kivijärvi).

Yksi tunnettu elokuvaklisse on, että vain niin sanotut kusipäät tappavat eläimiä elokuvassa (Cedric 2007). Nyt kuitenkin elokuvissani *Auttava käsi* ja *Peto koira* pääsee hengestään vahingossa. *Bunny the Killer Thing* –lyhytelokuvassa taas hirviöolentoa voisi luonnehtia kusipääksi, sillä se on elokuvan pahis. Se että koira kuolee vahingossa, synnyttää ristiriidan tuon ajatuksen ja elokuvaajityyppien välille; kusipäät eivät tappaneet koiraa, mutta se vain kuoli ja tilanne on koominen. Eli tässä vaiheessa toivon katsojan pystyvän nauramaan asialle. Jälkiviisaana voisin sanoa, että kohtausta ja koko elokuvaa olisi pitänyt tehdä paremmin *Auttavan käden* kohdalla. Katsojalle koiran kuolema tuli yllätyksenä, ja lisäksi kohtauksessa koiran putoaminen ja muut äänet olivat sen verran hiljaisia ja neutraaleja, ettei kohtaukseen tullut kunnolla tehokkuutta. Asiat vain tapahtuivat. Lisäksi kauhukomedia/tieteiselokuva -lajityypissään koiran kuoleminen tulee yllättäen. *Bunny the Killer Thingin* ja *Pedon koiran tapot* taas luokittelisin onnistuneiksi. *Pedossa* roolihahmot reagoivat luonteilleen sopivilla tavoilla koiran tappamiseen, ja samalla saamme tietää lisää roolihahmoista heidän reaktioidensa ansiosta. *Bunny the Killer Thingin* elokuvamaailma taas on niin epäuskottava ja absurdi, ettei koiran tappaminen tunnu niin sanotusti missään. Lisäksi äänimaailma on todella mehevää koiran tappamisen yhteydessä, ja sopii siis hyvin elokuvan splatter- ja kauhukomedia –lajityyppeihin.

Tämäntyylisten kohtausten kirjoittamisessa ja ohjaamisessa mielestäni on nimenomaan kyse siitä, että löytää oikean tasapainon lajityyppien välillä. Mutta toinen ratkaiseva asia on katsoja, sekä katsojan ”katsomiskokemus”. Mckee sanoi katsojien olevan synnynnäisiä asiantuntijoita lajityyppien suhteen. Tämä väite mielestäni pitää paikkansa, mutta toki vasta sitten kun katsoja on katsonut tarpeeksi tietyn lajityypin elokuvia, ja tunnistaa ne kyseisen lajityypin teoksiksi.

Kyselytutkimukseni antoi viitteitä siitä, että kokeakseen mustan komedian huumorina, tarvitsee katsoja katsomiskokemusta mustasta huumorista. Jos musta huumori ei aukea huumorina, se voi aueta esimerkiksi kauhuna tai trillerinä. Saman efektin olen huomannut myös silloin, kun olen erehtynyt näyttämään omalle äidilleni mustaksi huumoriksi tarkoitettuja teoksia. Hän päivittelee väkivaltaa ja muita asioita, eikä naura. Hänestä viihde ei saa olla väkivaltaista, vaan väkivallan pitää aina olla vakavaa ja dramatiikkaa lisäävää (A. Makkonen 2011). Hänen kohdallaan toki voi olla myös kysymys esimerkiksi hänen sukupolvensa arvoista ja -kulttuurieroista.

5. POHDINTA

Opinnäytetyöni on ollut erityisesti tutkimusmatka minuun itseeni elokuvantekijänä. Olen analysoinut niin kyselytutkimuksen, lähteiden kuin vapaan ajattelunkin voimin omia elokuviani ja tyyliäni tehdä elokuvia. Vaikka aktiivinen kirjoittamiseni opinnäytetyöhöni ajoittuu vasta kevääseen 2011 ja sen jälkeiseen aikaan, olen jo mutustellut paljon opinnäytetyötäni ajatustasolla kauan ennen tätä varsinaista kirjoitusrupeamaakin.

Mitä enemmän aloin analysoida kyselytutkimuksen vastauksia, sitä enemmän huomasin että olisin tarvinnut tietynlaisesti aseteltuja kysymyksiä. Olisin tarvinnut täsmällisempiä kysymyksiä, joilla olisin porautunut suoraan opinnäytetyöni ydinkysymysten äärelle. Nyt minun opinnäytetyöni jää vaan raapaisuksi itse aiheesta. Tämä ei minua sinänsä niin haittaa, koska en alunperinkään lähtenyt tekemään mitään elämää suurempaa opinnäytetyötä, vaan vain ja ainoastaan opinnäytetyötä pakollisena osana koulutusohjelmaani. Vaikka en kyennytkään omilla tieto-taidoillani aikarajan painaessa päälle löytämään tämän enempää aiheeseeni liittyvää kyselytutkimuksestani, olen silti tyytyväinen siihen että sain näin hyvää ja arvokasta palautetta itsestäni elokuvantekijänä käytettäväkseni.

Aloin tietoisesti miettiä tyyliäni yhdistellä lajityyppejä, ja mielestäni olen myös selvästi kehittynyt lajityyppien sekoittamisessa. Itseäni analysoidessa voisin sanoa 2010 keväällä kuvatun Jouko Mikkolan ihmeen olleen hyvin karu yhdistelmä lajityyppejä, kun taas *I Had a Girlfriend* syksyltä 2010 oli hienovarainen ja sivistyneemmin yllättäväksi rakennettu teos. Keväällä 2011 kuvattu *Peto* taas oli vieläkin hienovaraisempi komedian ja draaman yhdistelmä, jossa nyt toki oli yksi tarkoituksellinen ylilyönti-kohtauskin. Ja tuolla ylilyönti-kohtauksella olen yleisöpalautteen perusteella saanut nimenomaan positiivista yllätystä aikaan katsojissa. Pedon lisäksi sen jälkeen syntyneet *Saattue* sekä *Quiet You* ovat saaneet hyvää palautetta tavallista laajemmalta yleisöltä verrattuna aiempiin ohjauksiini. Noita kahta viimeksi mainittua elokuvaa yhdistää vahva realistinen alku, jonka jälkeen loppupuoli muuttuu kauhuksi.

Omasta mielestäni olen myös kehittynyt kirjoittajana ja ohjaajana; kokonaisuudet ovat hallitumpia niin tarinallisesti, lajityyppien tasapainoltaan, kuin myös roolihahmojen uskottavuudeltaan. Olen myös tullut rohkeammaksi elokuvantekijänä.

Vaikuttaisi siltä että omissa käsikirjoitus-ohjauksissani parhaimmissa tapauksissa laji-tyyppien yhdistäminen on tuottanut katsojalle yllättäviä ja raikkaita elokuvia, joissa katsojan ennakko-odotuksilla on leikitely. Katsojaa ei olla petetty, vaan yllätetty. Katsojalle on siis jäänyt positiivinen olo ennakko-odotusten lunastamattomuudesta. John Trubyn artikkeli *How Oscar Scripts Really Work* sen jo kertoi; elokuvamaailmassa jossa kaikki on jo keksitty, voi tavoitella jotain uutta yhdistämällä ja tekemällä uudenlaisen yhdistelmän. Minusta tämä on oikein hyvä perusajatus, ja jospa minulla riittää äly ja taito pyrkiä nyt ja tulevaisuudessakin luomaan jotain uutta.

Olen elokuvantekijänä melko paineettomassa tilassa, tehdessäni pääasiassa omarahoitteisesti pienellä budjetilla fiktiivisiä elokuvia, joten ainakin tilanne on siinä mielessä optimaalinen ottaa riskejä ja kokeilla jotain uutta. Mutta tietysti aina voi käydä niinkin että teostani katsoessa katsoja hämmentyy, kun ennakko-odotukset pettävät ja tilalle tulut outo genreen yhdistelmä ei ole elokuvauskottava tai hyvin toteutettua elokuvaa. Tosin pyrin tekemään nyt ja jatkossakin elokuvia, joita myös itse katsojana haluaisin nähdä. Tämä ajatus on minusta tärkeä pitää mukana. Kuka oikeasti tekee elokuvia vain itselleen? Kyllä minä ainakin haluan elokuvilleni katsojia, mainetta ja kunniaa.

Elokuvantekijänä itse uskon että onni suosii rohkeaa, ja Suomen kokoisessa maassa on yllättävän vähän hävittävää ja hävettävää. Ja hienointa kaikessa on se, että olen vasta 25-vuotias. Minulla on mahdollisesti vielä monen monta vuotta aikaa jättää elokuvateoksia jälkeeni.

Olen pyrkinyt tekemään elokuvia, joiden katsomisesta myös itse nautin. Minusta se on hyvä lähtökohta elokuvantekijänä. On hankala tehdä elokuvia, joita arvelee esimerkiksi rahoittajan suosivan, mutta joiden sisältöön itsellä ei ole tarpeeksi suurta henkilökohtaista paloa. Tietysti olen aina valmis tekemään seuraavan projektin vaikkapa ammattilaistuantona, jos sellaiseen avautuu mahdollisuus. Aloitin elokuvaharrastukseni 16-kesäisenä alun perin siksi, että se on mukavaa ja jännää ajanvietettä. Siitä tuli hiljalleen osa persoonaani, vahvasti. Pääasia edelleenkin on, että saa tehdä tyyllisesti omannäköistä elokuvaa, onpa tuotantotasona sitten omakustanteiset elokuvat, opiskelijatuotannot tai ammattituotannot. Niin ja jos siis oletuksena tykkää mielistelystä, ei suinkaan kannata alkaa käsikirjoittajaksi ja tekemään rahoittajaa mielisteleviä elokuvasyynopsia. Pääsee helpommalla kun hakeutuu puhelinmyyjäksi tai myymään Volvoja. Äitini opetti minulle jo ala-asteella, että jos toiselle kumartaa, niin toiselle pyllistää.

LÄHTEET

Aineistolähteet

Auttava käsi 2010. Ohjaus: Joonas Makkonen. Tuotanto: Jo-Jo the Dog Films.

Bunny the Killer Thing 2011. Ohjaus: Joonas Makkonen. Tuotanto: Jo-Jo the Dog Films.

I Had a Girlfriend 2010. Ohjaus: Joonas Makkonen. Tuotanto: Jo-Jo the Dog Films.

Jouko Mikkolan ihme 2010. Ohjaus: Joonas Makkonen. Tuotanto: Jo-Jo the Dog Films.

Kivijärvi, Heikki 2011. Puhelinhaastattelu, 14. huhtikuuta 2011.

Peto 2011. Ohjaus: Joonas Makkonen. Tuotanto: Jo-Jo the Dog Films.

Webropol 2011. Kyselytutkimus ”Elokuvan lajityypit - katso kaksi lyhytelokuvaa”. Makkonen, Joonas. Luettu 13.10.2011.

<<http://www.webropol.com/P.aspx?id=511676&cid=134008683>>

Teorialähteet

Cantell, Saara 2010. ”ID 63 Jouko Mikkolan ihme” –tekstitiedosto, palaute Minun elokuvani 2010 tapahtumasta. Luettu 12.1.2011.

Cedric 2007. Movie Cliches and the Unwritten Rules of Films. Fictionpost.com. Luettu 13.10.2011.

<<http://www.fictionpost.com/f67/movie-cliches-unwritten-rules-films-7282/>>

Elokuvantaju 2011. Genre. Luettu 29.10.2011.

<<http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/elokuvakulttuuri/genre.jsp>>

Elokuvantaju 2011. Käsikirjoittaja. Luettu 08.09.2011.

<<http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/kasikirjoitus/kasikirjoittaja.jsp>>

Elokuvantaju 2011. Lajityyppi. Luettu 08.09.2011.

<<http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/elokuvakulttuuri/lajityyppi.jsp>>

Filmsite 2011. Comedy films. Luettu 29.10.2011.

<<http://www.filmsite.org/comedyfilms.html>>

IMDB 2011. Movie Terminology Glossary: D. Luettu 29.10.2011.

<<http://www.imdb.com/glossary/D>>

IMDB 2011. Movie Terminology Glossary: F. Luettu 29.10.2011.

<<http://www.imdb.com/glossary/F>>

IMDB 2011. Submission Guide: Genres. Luettu 08.09.2011.

<<http://www.imdb.com/updates/guide/genres>>

McKee, Robert 1997. Story: Substance, Structure, Style and the Principles of Screenwriting. Sivut 79-88. "4. Structure and Genre".

Truby, John 2011. How Oscar Scripts Really Work. FilmmakerIQ.com. Luettu 14.04.2011.

<<http://filmmakeriq.com/2011/01/how-oscar-scripts-really-work/>>

Urbaani sanakirja 2011. Splatter. Luettu 29.10.2011.

<<http://urbanisanakirja.com/word/splatter/>>

Wikipedia 2011. Elokuva. Luettu 08.09.2011.

<<http://fi.wikipedia.org/wiki/Elokuva>>

Wikipedia 2011. Elokuvaohjaaja. Luettu 08.09.2011.

<<http://fi.wikipedia.org/wiki/Elokuvaohjaaja>>

Wikipedia 2011. Film noir. Luettu 08.09.2011.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Film_noir>

Wikipedia 2011. Komediaelokuva. Luettu 08.09.2011.

<<http://fi.wikipedia.org/wiki/Komediaelokuva>>

Wikipedia 2011. Lyhytelokuva. Luettu 08.09.2011.

<<http://fi.wikipedia.org/wiki/Lyhytelokuva>>

Wikipedia 2011. Musta huumori. Luettu 08.09.2011.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Musta_huumori>

Wikipedia 2007. Splatter. Luettu 25.01.2008.

<<http://fi.wikipedia.org/wiki/Splatter>>

Muut lähteet

Jo-Jo the Dog Films 2011. I Had a Girlfriend. Luettu 12.01.2011.

<http://www.jo-jothedogfilms.com/I_Had_a_Girlfriend.htm>

Jo-Jo the Dog Films 2011. Jouko Mikkolan ihme. Luettu 12.01.2011.

<http://www.jo-jothedogfilms.com/Jouko_Mikkolan_ihme.htm>

Makkonen, Anneli 2011. Puhelinhaastattelu, 16. huhtikuuta 2011.

Webropol 2011. Webropol.com. ”Webropol – the company”. Luettu 21.01.2011.

<<http://w3.webropol.com/international/company/company-info>>

LIITTEET

I Had a Girlfriend –lyhytelokuva DVD

Liite 1

Jouko Mikkolan ihme –lyhytelokuva DVD

Liite 2